

UNIVERSITAT CATALANA

PUBLICACIO QUINZENAL

Redacció i Administració: UNIVERSITAT

Barcelona, 24 d'abril de 1933

Bonaventura C. Aribau,
(dibuix de Prat Ubach)

Número, 12

20 cèntims

A-3-C

Algunes de les ciutats més
importants on hi ha
ESCOLES BERLITZ

París
Versalles
Vichy
Sant Joan de Luz
Joan les pins
Biarritz
Nîça
Montecarlo
Menton
Burdeos
Montpeller
Tolosa
Lyon
L'Havre
Tours
Marseille
Astrasburg
Amberes
Bruxeles
etc.

Londres
Manchester
Bradford
Leeds
Glasgow
Estocolm
Oslo
Berna
Ginebra
Lausana
Zurich
Berlin
Colònia
Leipzig
Hamburg
Munich
Francfort
Pilsen
Praga
etc.

PALAIS Berlitz

Centre pedagògic de les
Escoles Berlitz

d'Europa i
ESCOLA DE PARÍS

A tot el món hi ha
Escola Berlitz

Ço que demostra la superioritat del
METODE BERLITZ

per a l'ensenyament dels

IDIOMES

**ESCOLA
Berlitz**

DE BARCELONA

Oberta l'any 1898

Pelai, 58 - Telèfon, 15992

Conferències
gratuïtes en
anglès
francès
i alemany
amb projeccions

Algunes de les ciutats més
importants on hi ha
ESCOLES BERLITZ

Roma
Bolònia
Florència
Nàpols
Venècia
Milà
Pàdua
Palerm
Gènova
Viena
Budapest
Bucarest
Atenes
Copenague
Caïre
Alexandria
Argel
Istanbul
Angora
etc.

Nova York
Xicagó
Filadèlfia
Washington
Buenos Aires
Habana
Rio de Janeiro
Montevideo
La Haia
Ostende
Rotterdam
Amsterdam
Barcelona
Madrid
Sevilla
Bilbao
València
Màjaga
Sabadell
etc.

Una glòria i un deure

per Delfí Escolà

QUAN el Professor Allison Peers hagué acabat la seva admirable conferència sobre el Beat Ramon Llull i ens disposàvem a saludar-lo i a felicitar-lo, en un esclat d'admiració i ingenuïtat, vam preguntar a un bon amic: —I qui ha llegit Ramon Llull, a Catalunya? —Ell va contestar: —Potser una dotzena de persones...

Una dotzena de persones! I el Professor Peers ens havia parlat del sentit universal de les obres de Llull. I de lectors de totes les creences, de totes les latituds, de totes les colors. I ens havia repetit l'admirable pregunta, que, més que enorgullir-nos o fer-nos caure la cara de vergonya, ens hauria de fer canviar de camí: —Que em fóra molt difícil d'aprendre el català per a llegir Llull?

* * *

El Dr. Serra Hunter, en fer la presentació del Professor Peers, va parlar de la universalitat de la cultura i de la literatura de la nostra terra. Modestament, gosem afirmar que les paraules del Dr. Serra no podien ésser més justes ni oportunes. Que ara, amb motiu de la commemoració de la naixença del gran apòstol de l'amor i de la publicació de l'*Oda a la Pàtria*, és hora de llegir, de comentar, d'estudiar, d'homenatjar aquelles altres figures que enaltiren la nostra cultura fent-la universal i perenne, aquells homes eminents que romanen mig oblidats, com, per exemple, els trobadors, paladins de l'amor i la galania, amb un Cerverí de Girona, admirable en tants aspectes; els reis que tan aviat empunyaven l'espasa en glorioses campanyes, com escrivien les seves gestes en belles històries, plenes de veritat, de ciència i de riquesa de parlar; els cronistes, que conegueren tantes terres i tants pobles, i que parlaven «clar i català» com un Descot, en prosa agençada i viva com un Muntaner, el soldat i l'escriptor defensors de Catalunya —«ans vull que sàpia tothom qu'en Catalunya ha comunament pus rich poble que negú poble»—; els fins satírics i rodmons empedernits que podria representar Entelm Turmeda; la munió d'erudits, elegants i profunds, entre els quals figura un Bernat Metge —«tot açó pux testificar per tal com de tot he tastat»—; els àgils novel·listes, que podria representar En Martorell, mai prou lloat segons el parer del novel·lista castellà més universal; els grans poetes i filòsofs de l'amor, representats per l'Auziàs-March... Tots aquests i tants altres són noms de la nostra Història de la Literatura; són herois de la Catalunya gran, del «poble més lliure de la terra»: els uns, baixaven per l'Empordà, els altres pujaven de València, els altres els duia la nau mallorquina, i altres venien de les ribes del Segre. La majoria d'ells havia recorregut el món a la recerca d'ensenyaments bo i passejant els cants, les lleis, la ciència i les armes de les glorioses terres catalanes. Són els grans universals, pares del Verb, creador de la Pàtria. Tots recordem haver oït aquests noms, que anem repetint com una cosa vaga, llunyana i morta, encara que, no massa sovint, la curiositat ens emmena a escoltar algun senyor interessant —aquest és l'adjectiu—, de casa o de fora, que ve a parlar-nos-en com d'una de les moltes altres glòries nostrades.

* * *

Aquella Catalunya «rica i plena», reina de la Mediterrània, fou esclavitzada; el poble que feia lleis universals, no pensava ni tan sols a desfer-se de les cadenes; els cantors de l'amor i de la victòria havien emmudit; els savis s'havien desnaturalitzat i exterminat... Només restaven les corrandes de les collidores d'olives, els aires del flabiol del pastorell i els cants dels que emigraven... quan, tot d'una, l'Aribau escriu l'«Oda a la Pàtria», que retruny com un eco acusador i com un nord salvador alhora. I un bell esplet de poetes, amb deixalles del romanticisme i del temps medieval, basteixen la sòlida base de la Renaixença, de la qual commemorem el Centenari, coincidint amb el setè de la naixença del literat més intensament universal.

* * *

Que totes aquestes festes i tots aquests actes desvetllin en la consciència dels catalans, més que l'entusiasme d'un moment, origen de làpides i estàtues i carrers, el deure d'homenatjar, entaulant-hi coneixença, els grans universals de la Literatura Catalana, la veu acusadora dels quals va ressonar per boca de l'Aribau. I en lloc d'aver-gonyir-nos de la nostra negligència, enarborem la senyera dels grans artífexs del «bell catalanesc», per tal que Catalunya i el món coneguin quelcom més que una llista de noms d'aquelles generacions d'homes il·lustres del poble més universal i més lliure de la terra.

El problema Universitari de Galiza

per Guifré Bosch

A Galiza, com a Catalunya, un dels punts més importants del programa de tots els nacionalistes és l'assoliment de la Universitat gallega per tal de tenir un lloc oficial, que sigui el cor de tota una cultura, no emmanlevada, sinó pròpia, i per ço mateix aconseguir una forta eficàcia la tasca de la renacionalització de la pàtria oprimida, i d'una cultura abans localitzada, encara que amb força èxit, en els centres culturals i d'educació física extraoficials, com el «Seminario d'Estudos Galegos» i els «Ulstreyas», que significa, *més enllà*. La cultura castellana, que és l'oficial, la imposada a la major part de la península Ibèrica, que porta el nom, també oficial, d'*Espanya*, exerceix un influx completament nefast i contradictori en les nacions ibèriques que no pensen, ni senten, ni *són part*, de la nació castellana. Per això una imposició d'una cultura estranya i pretendre que un poble l'assimili com a pròpia, és un crim pedagògic; és també el motiu de malcontents i lluites en els centres culturals.

Dediquem aquest article a parlar del problema universitari a Galiza: aquest atravessa un moment de forta intensitat. *A la Universitat de Santiago en forma expedient per tal d'expulsar el catedràtic nacionalista gallec, Sr. Alvaro das Casas, pel fet de defensar en una conferència el dret que tenen els gallecs de parlar en llur idioma.* Els fets, amb una breu història dels antecedents, són aquests.

Des del passat any 1932, es començà dins la Universitat de Santiago de Galiza un moviment dels estudiants nacionalistes, per tal de començar a introduir l'idioma gallec a la Universitat. Hi hagueren uns quants conflictes, motivats sempre per les repressions de què eren objecte els escolars nacionalistes en emprar una tan natural com

noble actitud per part de professors que en tot veuen un atac a llur patriotisme, com són el Dr. Viñas, el Dr. Moralejo, i altres professors de l'antiga escola que campen per la Universitat de Santiago. Aquests estudiants, trobaren, però, una protecció desinteressada en un catedràtic que actualment regenta amb reconeguda competència una de les càtedres de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona, que dins i fora dels Claustres, lluità sempre pel reconeixement de l'idioma gallec a la Universitat gallega. El darrer conflicte, però, entre gallecs i espanyols, ve d'una conferència que el Sr. Das Casas, director de l'Institut de Noia (Galiza) i fundador dels Ulstreyas, entitat a semblança dels Sòkols txecoslovacs, Mendigochales d'Euzkadi i Minyons de Muntanya de Catalunya, que compta avui amb el respectable nombre de més de mil cinc-cents adherits. Aquesta conferència del Dr. Das Casas, fou donada al Paraninf de la Universitat de Santiago, el prop-passat dia nou de març, sota el títol de «*Verbas aos mozos galegos o momento universitario*», de la que n'extrec els següents paràgrafs:

«... a Universidade que ainda non puido alcontrar seu verdadeiro camiño; que e o de continuar nosa cultura, de estudar nosos problemas, de fortalecer a conciencia colectiva de nosa xuventude, de categorizar i-espandir nosa lingua, e de acometer esta tarefa en vision conxunta, fonda total, certa no seu prio roteiro, con propias ideas e non agrilloada na masa espesa da «Gaceta de Madrid».

E inutil que a pintedes de novo, e lle fagades unha residencia, e lle instaledes bibliotecas e laboratorios. Unha boa biblioteca pode habela nun casino de provinsa, un descubrimento científico pode faguerse nunha botica de vila. Eso non é a Universidade; eso non pode ser a Universidade galega. Ela terá unha categoria científica o dia que poida orientar a vida galega, faguer a cultura galega, por a alma galega, dende estas aulas, en fala e colaboración co-a intelixualidades de todo o mundo...

Pensai, irmans, que a mocidade nos fai xa árbitros nos destíños do noso pobo e temos de faguer esa Galiza cobizada aonde cheguen xentes de todas as terras e pra todas teñamos aberto noso corazón, esa Galiza util ao mundo, prenamente eficaz. Veñan eiqui coma noutrora xentes de todos os estados, fálense eiqui linguas de todos as latitudes: pra todos a nosa fraternidade. Mais pra os que veñan a inxuriarnos, pra os que chegan com a terra de conquista, pra os incapaces que soio ensinan a sua atordoada lección de aldraxes, pra os galegos que treicionan a patria e sirven a aqueles que nos repudian i-esclavizan, pra eses loita fera e sin acougo, que hai algo que nom se pode pôr en disputa: a honra; que non se pode pôr en litixio: a civilidade; que non se pode pôr en perigo: a liberdade; que non se pode pôr en venda: a historia. Nestres intres de incertezas e de dúvidas, nesta noite pecha de medos e de incertidumes, os universitarios de Compostela, xuntos todos, afastados dos partidismos e das políticas, demostrendo esta acrópolis venerable o noso berro salvador i-espranzado.

Galiza somos nós. Ei, Terra!»

Aquesta oració plena de patriotisme, d'amor i sacrifici, ha valgut al seu autor que un grup de professors prengué el determini de publicar un manifest i demanar la formació de l'oportú expedient per tal d'expulsar el Sr. Alvaro das Casas. La resposta dels universitaris catalans, ha estat força encoratjadora per als nacionalistes gallecs. La Associació d'Alumnes de la Facultat de Dret (F. N. E. C.) ha fet seva la iniciativa d'enviar al valent professor nacionalista la seva protesta per l'acte que es vol consumir, en un escrit, on han demostrat la seva simpatia els nostres professors i els nostres companys d'estudis. Per la seva part, **UNIVERSITAT CATALANA**, s'ajunta a la protesta, com ja feren individualment els seus redactors en l'esmentat escrit, i envia la seva simpatia als universitaris gallecs tot desitjant el més falaguer èxit pels seus ideals.

El VII centenari de Ramon Llull

per E. Allison Peers

Accedeixo complagut al prec que se m'ha fet d'escriure unes ratlles per a UNIVERSITAT CATALANA amb motiu del setè centenari de la naixença de l'insigne filòsof català de Mallorca. Abans, però, vull dedicar una cordial salutació als estudiants de la Universitat de Barcelona, sobretot als organitzadors del curset de conferències que he tingut l'honor d'inaugurar.

Fa ja més de quinze anys que em vaig trobar per primera vegada a Barcelona, i d'antuvi vaig sentir-me fortament atret per la cultura catalana. Des d'aleshores he tornat ací moltes vegades, no solament per a prosseguir les meves investigacions literàries, sinó també per a assimilar-me l'admirable esperit de Catalunya. He simpatitzat amb ella tant en els dies tenebrosos de l'opressió i de l'oblit com en eixos dies de ressorgiment i d'esperança, i vull palesar a la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya el meu interès pregon i el meu gran afecte per a la seva Pàtria.

Aquest setè centenari de Ramon Llull és, segons la meua manera de veure, molt significatiu. S'esdevé en un moment de màxim interès nacional i també en un moment en què la universalitat del Beat Ramon comença d'ésser reconeguda arreu del món. En Ramon Llull respectem el savi, el filòsof, el teòleg, l'inventor de l'*Ars Magna*, però admirem i celebrem la força dinàmica, l'idealisme, i sobretot la força motora de tota la seva vida, que fou l'amor. Per tal d'apreciar com cal aquests aspectes de la seva personalitat, cal cercar les seves obres en llatí, que

ben aviat restaran oblidades: la vàlua universal de l'il·lustre polígraf resideix en els llibres que va escriure en el seu propi idioma, en el *Libre de la contemplació*, en *Blanquerna*, en el *Fenix*, en el *Libre del Gentil*, etc. Llibres que estan a l'abast de tots els qui llegeixen aquestes ratlles.

De quina manera celebrarem aquest setè centenari? Amb estàtues i conferències i sessions acadèmiques? Potser sí: tot això té la seva importància i el seu mèrit. Més que de cap manera, però, llegint les obres catalanes de Ramon Llull, car va escriure-les per a que fossin llegides. I també donant-les a conèixer, ajudant la reimpressió de *Blanquerna*, del *Felix* i dels altres llibres en català les edicions dels quals ja fa temps que s'han esgotat, i respecte als quals s'imposa imperiosament el deure de no deixar-los caure en oblit. Que surtin ben aviat noves edicions d'aqueixes obres és el més gran desig del que escriu aquestes línies i que saluda, una vegada més, els estudiants catalans que tant l'han honrat durant aquesta curta estada.

CENTRE D'INSTRUCCIÓ

Wangüemert

Corts, 586 - BARCELONA - Telèfon. 35017

OBERT TOT L'ANY

Parvuls, 1.ª ensenyança-Batxillerat-Comerc
Preparació per ingrés-Aparelladors-Classes
per a senyoretes-Classes de nit

Alumnes oficials i lliures, externs i mig
pensionistes; els oficials són acompanyats a les classes de l'institut.

Ramon Llull, estudiant

Quant Blanquerna hagué .viij. anys, son pare Evast lo posà a estudi e feuli mostrar segons es contengut en lo libre de *Doctrina Pueril*, on es recontat que hom en lo principi deu amostar a son fill en vulgar e deuli donar doctrina e coneixença dels articles de la fe e dels deu manaments de la ley e dels set sagraments de la Sancta Mare Esglesia e de les set virtuts e dels set peccats mortals e de les altres coses qui's contenen en lo dit libre.

Un dia s'esdevengué que Aloma donà a son fill Blanquerna, ans que anàs a l'escola dematí, a almorsar carn rostida, e despuix li donà un flaó que menjàs en l'escola si li venia sabor de menjar. Quant Evast son pare ho sabé reprès en gran manera a Aloma e dixli que als infants no deu hom donar a almorzar dematí sinó pa tan solament, per que no se avesen a esser goulós ni lepols e per que no perden la sabor de menjar en taula quant es hora de dinar; car per menjar pa a soles los infants no y troben tal sabor que costreguen a natura ses operacions per molt menjar, e de pa que hom no ls ne deu donar si ja ells nol demanen.

De totes coses de menjar fon Blanquerna acostumat e veat de menjar, per tal que natura no se habituàs en ell a una vianda més que a altra; e fonli vedat lo vi fort e lo massa amarat, e forts salses qui destruexen la calor natural. A Blanquerna fon donat un estudiant per guarda e per mestre, lo qual tantost dematí lo portava tots jorns a l'esglesia e mostravali de pregar a Deu e doyr missa devotament e ab atenció; e après la missa lo portava a l'escola de musica per tal

que sabés ben servir a la missa cantada.

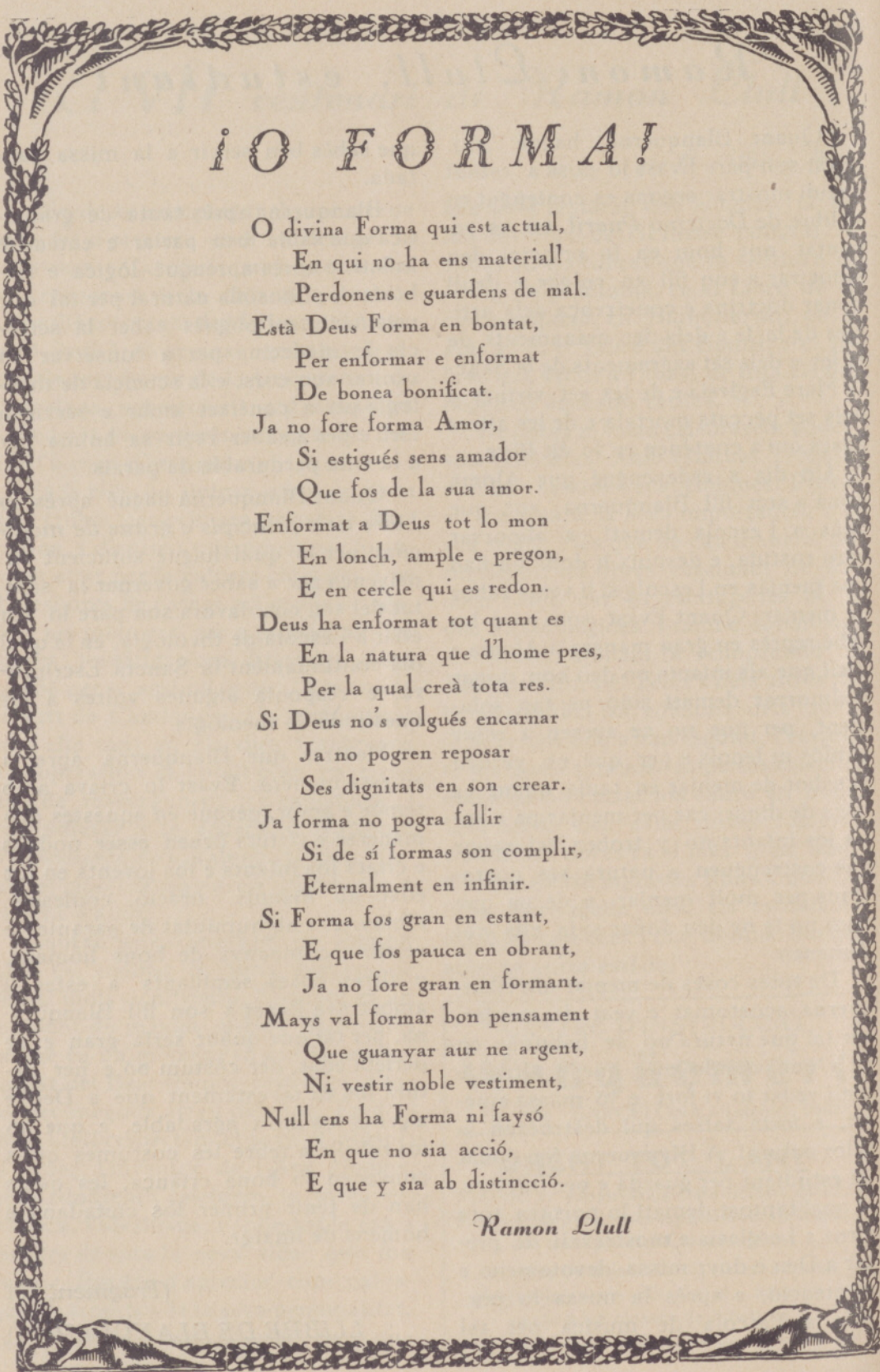
Blanquerna après tanta de gramàtica que sabia ben parlar e entendre lo latí, e après aprenqué lògica e retòrica e filosofia natural per tal que més facilment pogués saber la sciencia de medecina per a conservar en sanitat son cors, e la sciencia de theologia per a conèixer amar e servir a Deu e per a saber regir sa ànima per a la vida perdurable de paraís.

Quant Blanquerna hagué après lo *Libre dels principis e graus de medicina*, per lo qual hagué sofficiet coneixença per a saber governar la sanitat del seu cos, lavors son pare lo feu anar a l'escola de theologia, en la qual oia continuament la Sancta Escripura, e responia algunes voltes a les questions de theologia.

Mentres que Blanquerna aprenia en esta manera, Evast lo criava amb temor e amor, perque en aquestes dos maneres e virtuts deuen esser nodrits e criats los infants e los jovents en lur edat ab dejunis, oració, confessió, almoyna, e ab humilitat de paraules e vertirs e companya de bons homens, e altres coses semblants a estes li amostrava Evast a son fill Blanquerna, per tal que quant seria gran e de perfeta edat, per costum bó e per natura fos en tal estament que a Deu e a gents fos molt agradable, e que no fos rebel·le a rebre les costumes qui s'convenen ab bona criança, les quals han de tenir primer los ciutadans e homens de linatge.

(Fragment del

LLIBRE DE BLANQUERNA)

IO FORMA!

O divina Forma qui est actual,
En qui no ha ens materiall
Perdonens e guardens de mal.
Està Deus Forma en bontat,
Per enformar e enformat
De bonea bonificat.
Ja no fore forma Amor,
Si estigués sens amador
Que fos de la sua amor.
Enformat a Deus tot lo mon
En lonch, ample e pregon,
E en cercle qui es redon.
Deus ha enformat tot quant es
En la natura que d'home pres,
Per la qual creà tota res.
Si Deus no's volgués encarnar
Ja no pogren reposar
Ses dignitats en son crear.
Ja forma no pogra fallir
Si de sí formas son complir,
Eternalment en infinir.
Si Forma fos gran en estant,
E que fos pouca en obrant,
Ja no fore gran en formant.
Mays val formar bon pensament
Que guanyar aur ne argent,
Ni vestir noble vestiment,
Null ens ha Forma ni faysó
En que no sia acció,
E que y sia ab distinció.

Ramon Llull

A la Pàtria

de Bonaventura
Carles Aribau

Adeusiau, turons, per sempre adeusiau,
ó serras desiguals, que allí en la pàtria mia,
dels núvols e del cel de lluny vos distingia,
per lo repós etern, per lo color més blau!

Adéu, tú, vell Montseny, que des ton alt palau,
com guarda vigilant, cubert de boyra e neu,
guaytas per un forat la tomba del Juheu,
e al mitj del mar inmens la mallorquina nau!

Jo ton superbo front coneixia llavors,
com coneixer pogués lo front de mos parents:
coneixia també lo só de tos torrents,
com la veu de la mare, ó de mon fill los plors.

Mes, arrancat després per fats persiguidors,
ja no coneix ni sent' com en millors vegadas;
així d'arbre migrat á terras apartadas,
son gust perden los fruyts e son perfum las flors.

¿Que val que'm haja tret una enganyosa sort
á veure de més prop les torres de Castella,
si'l cant dels trobadors no sent la mia orella
ni desperta en mon pit un generós recort?

En vá á mon dols pais en alas jo'm transport,
e veig del Llobregat la platja serpentina;
que, fora de cantar en llengua llemosina,
no'm queda més plaher, ni tinch altre conort.

Plaume encara parlar la llengua d'aquells sabis
que ompliren l'univers de llurs costums e lleys,
la llengua d'aquells forts que acataren los reys,
defengueren llurs drets, venjaren llurs agravis.

Muyra, muyra l'ingrat que, al sonar en sos llabis
per estranya regió l'accent natiu no plora;
que, al pensar en sas llars, no's consum ni s'enyora
ni cull del mur sagrat las liras dels seus avis.

En lle mosí soná lo meu primer vagit,
quan del murgó matern la dolsa llet bebia,
en lle mosí al Senyor pregava cada dia,
e cántichs lle mosins somiava cada nit.

Sí, quant me trobo sol, parl' ab mon esperit,
en lle mosí li parl', que llengua altra no sent',
e ma boca llavors no sab mentir ni ment,
puig surten mas rahons del centre de mon pit.

Ix, donchs, per expressar l'afecte més sagrat
que puga d'home en cor gravar la má del cel,
ó llengua á mos sentits més dolsa que la mel,
que'm tornas las virtuts de ma innocent edat.

Ix, e crida pel mon, que may mon cor ingrat
cessará de cantar de mon patró la gloria;
e pássia per ta veu son nom é sa memoria
als propis, als estranys, á la posteritat!

En tinc prou amb l'esperança

per Joaquim Granados

L'oda «A ma pàtria» d'Aribau no solament delecta, també fa pensar, representa evidentment l'inici de la nostra renaixença, d'una renaixença feliç de la qual no en podem mesurar la fi, vull dir la plenitud. He concentrat moltes vegades l'atenció en una paraula que hi és escrita i que potser m'assenyalava un camí per a solucionar el conflicte de l'esquarterament de la meva pàtria

Amb els valencians i els balears tenim evidentment unes afinitats nacionals semblants en categoria a les que ens lliguen entre els diferents grups comarcals de la Catalunya estereotipada en la divisió regional de l'estat espanyol. Ningú no dubta, però, de la gran resistència que uns i altres senten a anomenar-se catalans. La unitat és ben palesa: una mateixa cultura, una mateixa història, àdhuc podem dir una mateixa bandera, i tots plegats ens hem lamentat tantes vegades de la falta d'un mot que fos un nexle! Això, és clar, no és pas solament un conflicte de mots sinó un problema de reconstrucció nacional. La resistència dels valencians i dels mallorquins enfront del catalanisme potser seria fàcil de vèncer si els catalans propugnessin una estructura superior on es superessin ells mateixos. Els seus ideals nacionals potser per això han pogut ésser titllats d'imperialisme, i potser també per això, els catalans han circumscrit, quasi sempre, la seva actuació dins uns límits massa estrictes. Pirineus enllà hi ha pobles amb els quals ens estimem. Els Pirineus que podrien semblar una divisió, són per uns i al-

tres una lent que ajunta la nostra mirada i un nus que fa més ferma la nostra germanor.

Aribau es dirigeix a la seva pàtria, a la pàtria dels catalans, i no anomena Calalunya, canta la seva llengua, la llengua dels catalans, i no esmenta el català. Vet aquí una de les coses que m'ha fet pensar més sempre que he llegit aquesta oda cèlebre.

Els catalans de després han consagrat el qualificatiu de catalana a la seva llengua. No vull pas discutir els drets que tenim de fer-ho així; si el renaixement literari, però, hagués estat a València, els valencians no n'haurien dit llengua valenciana? (Malgrat tot també ho fan) Els mallorquins no haurien pogut fer semblantment? Haurem abandonat amb encert el llemosí, el gloriós llemosí de la literatura medieval, el llemosí d'Aribau, el llemosí de tots? Hom haurà pogut dir que el llemosí ha estat a tort per a indicar la llengua catalana, però a mi em plau de prendre el llemosí d'Aribau com una continuació del *llemosin* d'Eiximenis i com un lligam amb Occitània. Evidentment és un mot que ens hi acosta.

Molts catalans han sentit que el constrenyiment els ofegava i s'han girat de cara a Espanya que no ens estima ni ens respecta, en comptes de treballar per la unitat dels pobles occitans, on Catalunya té precisament el lloc geomètric de la seva expansió.

Aleshores no hauríem de parlar de la Gran Catalunya, de la Gran València, ... no hi cabrien rivalitats ni caldrien apel·latius, Occitània ja és gran per ella sola.

Moral Cartesiana

V. — Moral filosòfica

pel Dr. Ramon Roquer, *pere*.

Hi ha un passatge del *Discours de le methode*, III, 5, ben sovint invocat, on Descartes sembla admetre que el bé necessàriament determina les nostres accions: «no decidint-se la nostra voluntat a seguir o defugir cap cosa si l'enteniment no ens la representa com a bona o dolenta, n'hi ha prou amb jutjar bé per a ben obrar, i de jutjar el millor possible per a fer així mateix, el millor, és a dir, per a adquirir totes les virtuts», Quan hom té el coneixement clar i distint del bé, «és impossible de parar la cursa dels nostres desitjos». Aquestes ratlles sembla que condemnem irremissiblement, la llibertat moral, més si el judici determina l'acció, el judici en si mateix és voluntari. Per a trobar el bé, cal un esforç d'atenció; esforç degut a la voluntat car «tan prompte com la nostra atenció es desvia de les raons que ens fan conèixer que tal cosa ens és oportuna i conservem solament en nostra memòria que aquella cosa ens ha semblat desitjable,

podem representar-nos alguna altra raó que ens en faci dubtar, i així suspendre el nostre judici, i inclús formar-ne un de contrari» (dettres, t. IV. (éd. garnier), p. 345). Per tant, «podent l'home no tenir sempre una perfecta atenció a les coses que deu fer, ja és una bona acció tenir-la, i fer que, per ella, la nostra voluntat segueixi tan fortament la llum de nostre enteniment que ja no sigui més del tot indiferent». (id. id.)

L'autonomia de la voluntat d'obrar sembla garantida per l'autonomia de jutjar. Però vet ací que una dificultat més seriosa es desprèn de la metafísica cartesiana. Llegim al t. III de les *Lettres* ed-cit, p. 203: «Totes les raons que palesen l'existència de Déu i que ell és la causa primera i inimitable de tots els efectes que no depenen pas del lliure arbitri de l'home, proven, em sembla que Déu és també la causa de totes les accions que en depenen.

(seguirà)

OPTICA ALEMANYA

Hans Hahner

Material de Laboratori

Es gradua la vista científicament i gratuïtament

10 per 0/0 de descompte als estudiants

Ronda Universitat, 1 i Plaça Universitat, 11
BARCELONA

Anglès

Francès

Pelai, 11, segon: Despatx

Classes col·lectives i particulars per

professors nadius

V a g u e t a t s

per M.ª Lluïsa Algarra

En l'edifici d'una Universitat, recinte tancat per parets velles i grises, que han vist desfilar múltiples generacions d'estudiants, s'hi aprenen moltes coses. Si ens referíssim únicament als coneixements tècnics que venim a cercar a les aules plenes de pols i de prestigi, fadigades d'escoltar sempre les mateixes matèries i els mateixos tòpics, el que hem dit seria una superficialitat i una niciesia.

El que esmerça una petita part de la seva observació, en aquests centres, veu deseguida un món independent en miniatura, amb totes les passions i sentiments que caracteritzen el gran planeta en què vivim, amb la diferència que, per ésser molt més gran, sentiments i passions es troben com deluïts, escampats... L'home ha de viure bastants anys per a arribar-los a conèixer tots. I en canvi, dins l'edifici universitari existeix—com podria dir-ho?—un món «en concentració». L'observador passa amb rapidesa de l'un fet a l'altre, i se'n fa càrrec per experiència, una experiència que no li ha costat anys, però tan legítima i eficaç com qualsevol altra.

Egoisme, enveja, humilitat, orgull... Tots dansen barrejats en el petit món universitari... Els caràcters topen o s'atrauen. Pels claustres trobem l'home optimista que espera que tot li surti bé i que encomana una mica de la seva alegria als que el volten, el que sempre tem esdeveniments catastròfics i ens injecta, per un moment, una part de la seva por, l'amargat que tot ho rebutja i tot ho troba malament, el «snob», incapaç de cap iniciativa amb el seu «snobisme» mandrós... Casos

de consciència, hostilitats i lluites. Lluites interiors moltes vegades, que transcendeixen a l'exterior després de una completa desfiguració. El que dubta entre la seva covardia i els seus anhels de sinceritat. El que diu les coses tal com les pensa i el que s'acostuma a pensar allò que pot dir. Ens sentim febles i ridícols davant de la majoria que sosté una tesi contrària a la que nosaltres mantenim... interiorment. Quin paper farien—reflexionem—les meves opinions, i quin acolliment se'ls dispensaria? Deplorable! I encongingint-nos amb un moviment de displicència, deixem córrer per aquella volta la nostra sinceritat. Perquè l'home és sincer únicament quan té la certesa de què les seves paraules seran compreses, i quan creu albirar algunes probabilitats d'èxit.

Afectació? També. Com en el gran planeta: la por invencible de mostrar-nos tal com som que condueix a l'affectació al fingiment. Les obres—es diu—són l'espill de l'ànima de l'escriptor. No és cert del tot. L'escriptor, en trobar-se davant de les blanques pàgines que ha d'omplir d'idees, se sent hipòcrita. Perquè tem la cruesa de les seves mateixes paraules, i tem que aquesta cruesa s'accentuï en ésser traduïdes a la fredor indeferent de les lletres d'impremta. I ment i dissimula. Com mentim nosaltres, els paladins de la sinceritat, en repetir a classe les explicacions d'un catedràtic parcial, sense gaire variació, encara que opinem el contrari; renunciem a la nostra rebel·lió romàntica, i exposem amb la més gran naturalitat, coses que ma-

(acaba en la pàgina següent)

La reforma Universitària

Encara es discutirà molt i segurament sofrirà modificacions el projecte de reforma de la ensenyança universitària que el Ministre d'Instrucció Pública ha presentat a estudi i aprovació de les Corts Constituents. Al voltant del projecte es desvetllen nobles i baixes ambicions que han de lluitar i contrapesar-se, fins que al menys s'equilibren com forces ponderades. El nostre anhel és que se situe el problema en el cim de la serenitat per a què surta l'obra més perfecta possible.

Declarem, per endavant, que el projecte té contingut i orientació. S'adivina el bon desig d'acertar, i en el preàmbul batega el neguit de l'excés d'escolaritat que tracta de resoldre, amb proves selectives, en guany de la competència, però amb la quiebra dels que cobejen l'afany únic d'obtindre un títol amb el mínim esforç per a col·locar-se.

Nosaltres, a l'examinar este projecte, no podem deixar de banda el pensament valencianista. Som fill d'un País irredent. La República ha possibilitat el seu ressorgir com a poble lliure i per tant a l'enjuiciar el projecte de reforma universitària no podem

leïm i hem maleït molts anys. De què ens serviran—pensem—aquests coneixements adquirits massa aviat, en la lluita per la vida? Les persones serioses i escèptiques que dubten sempre de la nostra classe, diran que de res. Els que som a la Universitat però, estem convençuts que quan un desengany ens mostri la seva faç desagradable, o què quan s'esfondrin els nostres més cars projectes, com si retrobéssim un antic conegut que ja estem acostumats a veure, seguirem fent la nostra via sense immutar-nos massa.

oblidar que la Universitat és una institució fonamental que hem de reivindicar per a la soberania del poble lliure, i com a conseqüència, tota reforma que no estiga francament orientada cap a l'autonomia universitària, ens ha de semblar dolenta, encara que en atres òrdens estiga curulla de promences.

Sobre tres punts es deuria bastir la reforma per a que esta fóra tot lo trascendent que cal esperar d'un nou règim:

a) Polític. b) Tècnic. c) Funcional.

Polític: Facultat de governar-se i enllaç amb la Generalitat o Govern del País autonòmic.

Tècnic: Facultat de normar les disciplines i proves acadèmiques. Lliure iniciativa per a l'investigació.

Funcional: Facultat de formar el seu professorat, de reglar la seua hazienda, el seu patrimoni, d'atendre, en síntesi, al seu personal i al seu desenvolupament econòmic.

Este triangle és la base de la reforma universitària que nosaltres voldríem vore realitzada i en la que s'ha d'atendre principalment al caire polític del problema, perquè resolt este lo demás és accessori, en termes genèrics, perquè resta de la competència de la Universitat autònoma.

Universitats uniformes, amb tots els bons propòsits i sàbies orientacions, han de dur un viure lènguid, quan per a ser fructífer es precisa amb plena vigòria.

La relativa autonomia de les Facultats de Filosofia i Lletres de Madrid i Barcelona és un assaig que ha fet fortuna. No cap, puix, dubte de que este és el verdader camí.

(De EL CAMÍ de València)

Noves

Per motiu de les passades festes i les del Centenari de la Renaixença, UNIVERSITAT CATALANA surt ajornada de vuit dies.

—Per causes alienes a la nostra voluntat ens és impossible d'inserir la continuació de l'excel·lent article escrit expressament per a UNIVERSITAT CATALANA pel Dr. Coroleu, i que es titula «La vida de l'Estudiant».

—El dimarts dia 4 va reunir-se per primera vegada el Comitè Executiu del Congrés Universitari convocat per la F. N. E. C., acordant-se la següent designació de càrrecs: President, P. Bosc Gimpera; Vice-president, A. Trias; Secretari general, J. Rubert; Secretari d'actes, Ll. Rodas; Secretari de correspondència, Ll. Camós; Secretari de Tresoreria, R. Carreres. Comissions: Reglament: President, A. Pi Sunyer; Secretari, J. Roure. Ponències: President A. Trias; Secretari, R. Sugranyes. Publicitat: President, J. Estelrich; Secretari, R. Ribé. Economia: President, J. M. Batista Roca; Secretari R. Carreres. Per més detalls, a les oficines del Congrés (local de la F. N. E. C.)

—L'Associació d'Alumnes de la Facultat de Dret (F. N. E. C.) ha acordat dirigir un vibrant missatge de simpatia i encoratjament al professor nacionalista gallec Sr. Alvaro das Casas, per la seva posició enfront el professorat espanyol.

—El proppassat dia 8 el Sr. A. Rovira i Virgili donà una conferència a l'Associació de Alumnes de l'Escola Industrial (F. N. E. C.) sobre el tema «Evolucions Socials de la Història de Catalunya».

—Ha causat un pessim efecte el fet de nomenar un professor espanyol per ocupar la vacant de la càtedra d'Història del Dret, havent estat suspès el Sr. Valls i Taberner, que aspirava a la mateixa. Hom diu que es prepara una protesta general en la qual no mancarem.

—El proppassat dia 4 el Sr. Frederic Planel·la donà a la F. C. d'E. C. una conferència sobre «El renaixement de les lletres i de la llengua catalana».

—Associació d'Estudiants de Barcelona organitzà per al primer d'aquest mes una vetllada teatral. Es posà en escena el poema en dos actes i en prosa, original del nostre amic J. Bernabé, «Sivatah» (Fantasia del mal). Acabà la festa amb un llust ball.

—El dia 8 tingué lloc a tota l'Occitània la *crida del foc*, recordant a tots els llemosins que en aquest mes s'escau el I Centenari de la nostra Renaixença. Tots els pics de la Gran Catalunya aparegueren il·luminats per focs que encengueren els minyons de les entitats excursionistes de la nostra Pàtria. Fou un espectacle grandios i corprenedor per uns homes que viuen en una pàtria esclava.

—Continuant el cicle de conferències sobre nacionalisme foraster, que es dona a la Secció Universitària de la I. C. R., han ocupat fins ara la seva tribuna el Dr. Beaugé Bercy, que parlà sobre «El Vandalisme ianqui a Haití», i el Professor Heramba L. Gubta, que dissertà sobre «El Nacionalisme hindú».

—Ha mort l'excel·lent poeta i bon patriota En Jaume Bofill i Mates. UNIVERSITAT CATALANA s'adhereix al dol que el seu traspàs ha causat.

—L'Escola Berlitz de Barcelona ha organitzat un cicle de conferències a càrrec de diversos professors de diferents idiomes per tal de divulgar entre els estudiants i els estudiosos les característiques de les més notables ciutats del món. La primera, sobre Londres, fou donada pel nostre bon amic i col·laborador Mr. Maurice V. Miller. Mancats d'espai com estem, ens acontentarem assenyalant la documentació del dissertant, la gràcia i amenitat de la seva anècdota, la fermesa dels seus arguments i, de altra banda, l'interès creixent del públic que omplèn l'espaiosa sala de conferències de l'Escola, inaugurada amb aquest acte.

—Editorial del número vinent: «Una obra nacional necessària i urgent», pel Dr. J. Soler i Damians.

Imp. F. Camps Calmet. Tel. 54, Tàrrrega

Acadèmia DALMASES

Conferències de totes les assignatures corresponents a les
Carreres d'Enginyer, d'Arquitecte i Doctors en ciències

FACULTATS DE CIÈNCIES

Professorat constituït per Arquitectes,
Enginyers i Pèrits Aparelladors

DIRECTOR:

Josep M.ª de Dalmases i de Plandolit

Passeig de Gràcia, 19. - BARCELONA. - Telèfon, 20970

ESTUDIANTS! Compreu els ob-
jectes d'escriptori
i material de dibuix a la casa

**Material Escolar i
Científic, S. A.**

Suc. de J. Esteva Marata

Ronda Universitat, 7. - Telèf. 10505

**Llibreria ● Papereria
● Impremta ●**

MATERIAL ESCOLAR DE
Vda. de Rosals

Fàbrica de cartipas-
sos i llibres raïllats

Despatx: Portaferrixa, 30
Tallers: Camprodon 14. Tel. 17713

Camionatges Ràpids

Diputació, 254

Telèfon, 15606

**Transports per autocamió
a Santander - Oviedo - Gijón**

ACADEMIA
ESCLASANS

- ☐ Enginyers industrials
- ☐ Auxiliars i Tècnics d'Indústries
- ☐ Arquitectes, Pèrits i Aparelladors
- ☐ Batxillerat
- ☐ Secció especial de Belles Arts, Arts,
Oficis, etc, etc.

CLASSES ESPECIALS PER A SRTES.
Balmes, 2.-Barcelona

JOSEP PORTER

LLIBRETER

MONT·SIÓ, 3 BIS, PRAL. SEGONA. TELÈFON, 16792

BARCELONA

APARTAT DE CORREUS, 574. Adreça telegràfica, «PORTELIBER»

COMPRA, VENDA I CANVI DE LLIBRES I GRÀFICS DE TOTES MENES

Incunables, Manuscrits, especialment en llengües romàniques
i amb miniatures, Obres esgotades. Impressions
modernes de luxe o limitades. Relligadures
artístiques o històriques. Gravats.
Dibuixos. Aquarel·les.
Autògrafs.

Informacions bibliogràfiques Formació i organització
de biblioteques Recerques d'obres esgotades o rares.
 Servei de liquidació de biblioteques Publicació
de Catàlegs per matèries de les obres que tenim en venda
 Van publicats catàlegs i llistes d'obres de les següents
especialitats bibliogràfiques: Bibliografia, Bibliofilia, Incuna-
bles, Arqueologia, Belles Arts, Medicina, Dret, Religió. Amè-
rica, Catalunya, Espanya, Madrid, Barcelona, València, Viat-
ges, Música, Publicacions periòdiques i moltes d'altres
El darrer catàleg aparegut, contenint 2000 obres sobre Belles
Arts i Arqueologia, s'envia franc a qui el demani :: ::